

Het archief van vzw Brussels Gekleurd/Bruxelles en Couleurs asbl

De vzw Brussels Gekleurd/Bruxelles en Couleurs heeft eind 2008 de boeken neergelegd. Zestien jaar lang heeft de organisatie de Brusselse wijken leven ingeblazen met buurtfeesten, optredens, trefdagen en activiteiten allerhande. Van een kleine vereniging die het sociaal leven in de Brusselse wijken wou opkrikken, tot koepel van verschillende lokale comités die diverse wijkfeesten doorheen het jaar organiseerden, was ze uitgegroeid tot een bekend gezicht in de Brusselse regio, tot financiële onzekerheid haar uiteindelijk de das omdeed.

De oprichting

De oprichting van Brussels Gekleurd vloeide voort uit het vroegere project *Samen Uit, Samen Thuis*. Eind 1989 zochten enkele Vlaamse verenigingen uit het sociaal-culturele veld elkaar op om 'iets' te doen aan het groeiende klimaat van onverdraagzaamheid en racisme. De spelers van het eerste uur waren het Masereelfonds, de Kristelijke Werknemersbeweging (KWB) en de Kristelijke Arbeidersvrouwen (KAV). Samen met nog enkele andere verenigingen richtten ze de groep Samen Uit, Samen Thuis (SUST) op. De doelstelling was enerzijds een forum te vormen voor uitwisseling van ervaring en anderzijds de samenwerking tussen verenigingen te stimuleren om samen activiteiten te organiseren.

Van 1989 tot 1991 organiseerde SUST *Vreemdlopen*, een project dat de positieve kanten van het samenleven met diverse culturen wou aantonen, onder andere door middel van gegidste wandelingen door de stad Brussel en kennismakingen met de diverse migrantengroepen.

Na een evaluatie in 1991, werd er geopteerd voor een actievere samenwerking met de verenigingen van deze migrantengroepen. Verschillende in Brussel actieve, Vlaamse sociaal-culturele verenigingen en welzijnsorganisaties werden aangeschreven en uiteindelijk kon men van start gaan toen de Franstalige koepel Centre

Wijkfeest in Etterbeek, 1996 (Amsab-ISG)

Bruxellois d'Action Interculturelle, die ruim zeventig migrantengroepen verenigt, zijn medewerking toezegde. Hieruit ontstond de werking van Brussels Gekleurd/ Bruxelles en Couleurs.

In mei 1992 ging de eerste editie van *Brussels Gekleurd* van start met buurtanimaties in vijf gemeenten en met een groot feest in de Ancienne Belgique als afsluiter. Van bescheiden lokale animaties groeide *Brussels Gekleurd* gaandeweg uit tot heuse buurtfeesten, verspreid over tientallen wijken. Door het vele werk dat dit met zich meebracht, was professionele ondersteuning een noodzaak geworden. Dankzij subsidies van de Vlaamse Gemeenschapscommissie was men uiteindelijk in staat om een voltijds coördinator aan te werven. Om dit alles verder in goede banen te leiden werd in 1996 beslist om de feitelijke vereniging om te vormen tot een vzw.

De doelstellingen

Brussels Gekleurd vormde een netwerk van verenigingen en inwoners die ernaar streefden om de relaties tussen verenigingen, cultuurgemeenschappen en inwoners van de Brusselse wijken te verbeteren. Ze wilden tevens de strijd aangaan tegen alle vormen van uitsluiting en racisme en ijveren voor gelijke politieke, sociale en economische rechten.

Om deze doelstellingen te bereiken, richtte men zich op verschillende activiteiten. Zo werden er inspanningen gedaan om de interculturele contacten te promoten en het sociaal weefsel te versterken. Via acties wou men de banden tussen verenigingen en bewoners herstellen, de artistieke en culturele producten van bewoners en verenigingen verspreiden en het bewustwordingsproces van de bewoners bevorderen, zodat ze zelf een meer solidaire en rechtvaardige samenleving konden opeisen.

Deze doelstellingen en acties werden neergeschreven in een charter, dat ondertekend werd door de lokale comités die in naam van Brussels Gekleurd activiteiten organiseerden. In dit charter stonden verder nog enkele voorwaarden, zoals minstens tweetalig Nederlands/Frans naar buiten treden, de wijkbewoners zo veel mogelijk betrekken in het hele proces, de boodschap van Brussels Gekleurd/ Bruxelles en Couleurs uitdragen en geen commercieel karakter of winstgevend doel hebben. Dit charter werd uitgewerkt om zo veel mogelijk verenigingen te betrekken en de kernboodschap van Brussels Gekleurd/ Bruxelles en Couleurs duidelijk te maken.

De werking

Vormelijk gezien was Brussels Gekleurd een vzw, maar in de praktijk functioneerde de vereniging meer als een netwerk. Enerzijds had je de raad van beheer, de kerngroep genoemd, anderzijds de lokale comités. Als overkoepelend geheel zag Brussels Gekleurd erop toe dat de wijkfeesten en buurtanimaties in goede banen

werden geleid. De lokale comités zorgden voor de concrete invulling en zochten zo veel mogelijk de nodige fondsen bijeen. Brussels Gekleurd regelde de praktische ondersteuning en een bescheiden financiële steun per comité, verzorgde de verspreiding van publiciteit en had ook een uitleenfunctie (tenten, T-shirts, ballonnen ...). Er werd ook elk jaar een thema uitgewerkt, zodat er een rode draad doorheen alle buurtfeesten was en zo de samenhang tussen de buurten versterkt werd.

Om de communicatie tussen de twee niveaus vlot te laten verlopen, waren er verschillende vergaderingen. Op regionaal niveau waren er de bijeenkomsten van de kerngroep. De leden hiervan waren afgevaardigden van de meewerkende verenigingen. Op plaatselijk niveau waren er de lokale comités, die een collectief van wijkbewoners en plaatselijke verenigingen vormden. Zij organiseerden de wijkfeesten en lokale animatie en kwamen daarvoor samen volgens eigen behoeften en ritme. Alle wijkbewoners werden betrokken bij de voorbereiding en afwikkeling van het lokale initiatief. Het proces was hierbij even belangrijk als het resultaat zelf.

Naast de kerngroep en de lokale comités, was er nog het secretariaat waar alle administratie werd afgehandeld, en het bureau, waarin enkele leden van de kern zetelden die zorgden voor de voorbereiding van de kernvergaderingen. Daarnaast was er twee keer per jaar een algemene ledenvergadering, voor iedereen die op een of andere manier betrokken was bij Brussels Gekleurd. Er bestonden tevens verschillende werkgroepen die enkele taken van de raad van bestuur overnamen, zoals de werkgroepen financiën, enquêtes, trefdag en tweetaligheid.

De financiën

Brussels Gekleurd steunde van in het begin op subsidies en sponsoring. De Vlaamse Gemeenschapscommissie leverde de belangrijkste bijdrage. Mede dankzij hen kon Brussels Gekleurd zich omvormen tot een vzw. Er werden veel subsidiedossiers ingediend bij verschillende instanties, regelmatig met succes. De voornaamste subsidiërende organen door de jaren heen waren – naast de Vlaamse Gemeenschapscommissie – de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF), de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap, de Europese Commissie en het Federaal Impulsfonds voor Migrantenbeleid.

Toch bleef het financiële luik jarenlang een zorgenkind. Alle subsidies voor Brussels Gekleurd waren immers projectsubsidies, geen enkele was structureel. Dit zorgde ervoor dat die subsidies elk jaar opnieuw aangevraagd moesten worden en zo telkens de nodige onzekerheid veroorzaakten. Dit was duidelijk niet bevorderlijk voor een initiatief met een langetermijnwerking zoals Brussels Gekleurd. Daarbij kwamen er door het groeiende succes steeds meer gegadigden voor hetzelfde bedrag. In 2005 ondernam men een poging om tussen de lokale comités het kaf van het koren te scheiden. Initiatiefnemers moesten beter argumenteren waarom zij de oorspronkelijke doelstelling van Brussels Gekleurd naar buiten wilden dragen en hoe ze dit wilden doen.

Naast subsidies bestond er ook een steuncomité. Wie lid werd van Brussels Gekleurd, moest jaarlijks een bijdrage storten. Dit gebeurde vaak spontaan, maar er werden ook veel mensen aangeschreven om hun steun te betuigen en financieel een handje toe te steken. Door ook 'bekende' personen aan te porren, wou men de beweging een bredere bekendheid geven.

Brussels Gekleurd had zelf ook een kleinschalige bron van inkomsten via media, advertenties in hun folder en sticker- en T-shirtverkoop.

De wijkfeesten en de projecten

De wijkfeesten werden jaarlijks van het voorjaar tot het najaar gehouden. Door ze op gang te trekken met een startfeest, werden de lokale initiatieven al op voorhand in de kijker gezet. Meestal waren de feesten een combinatie van spelactiviteiten, eetegelegenheden met optredens van lokale groepjes en meer bekende personen. Daarbij wou men zo veel mogelijk gratis houden voor de bezoekers. Van vijf wijkfeesten met een slotfeest, groeide dit met de jaren uit tot een twintigtal feesten en allerhande nevenactiviteiten in verschillende Brusselse wijken.

Daarnaast werd er elk jaar ook een trefdag georganiseerd. De bedoeling hiervan was om te brainstormen over de werking van de vereniging, uitdagingen aan te pakken en kennis te maken met initiatieven van elders. Daarvoor trok men experten van buitenaf aan om hun ideeën en ervaringen te delen.

Brussels Gekleurd creëerde ook elk jaar een rode draad, een thema dat in alle wijkfeesten terugkwam om de verschillende wijken met elkaar te verbinden en de grenzen verder te doorbreken. Zo werd er bijvoorbeeld een sloganwedstrijd georganiseerd en een wijkspel opgezet.

Naast de hoofdbezigheid werden er ook allerlei projecten en colloquia georganiseerd, alles om de diversiteit en samenhang van de Brusselse wijken en daarbuiten te stimuleren.

Er was ook een eigen tijdschriftje, *Info-Bulletin*. Wat in 1997 begon als een paar kopietjes, groeide later uit tot een trimestriële uitgave. Onder de Brusselse verenigingen raakte het bulletin wijdverspreid. Via *Infomail* en *Info Magazine* berichtte men ook over de voorbije en komende activiteiten.

Het einde van Brussels Gekleurd/Bruxelles en Couleurs

De COCOF besloot vanaf 2006 Brussels Gekleurd niet meer te subsidiëren. Brussels Gekleurd was een bicommunautaire vzw en paste zo niet in het decreet gerelateerd aan de *Cohésion sociale* – een decreet van 13 mei 2004 dat in werking trad vanaf 1 januari 2006 en waarin gesteld werd dat men exclusief bij één gemeenschap moet horen. Concreet betekende dit dat Brussels Gekleurd een exclusief eentalige, in dit geval Franstalige, vzw moest worden, als het nog wou rekenen op subsidies van de COCOF. Hiermee kon men niet akkoord gaan. Er werd meteen actie onder-

nomen door een grootschalige petitie op te starten. Men vroeg de Brusselse overheden om twee- of meertalige initiatieven te blijven steunen en indien dit onmogelijk was wou men dat de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie genoeg middelen kreeg om ondersteuning te bieden aan alle gemeenschapsgebonden initiatieven in Brussel. Ondanks weerklank in de pers, kreeg de organisatie geen gehoor. De Vlaamse Gemeenschapscommissie bleef de tweetalige realiteit van de vzw wel tolereren, maar de subsidies waren niet voldoende om de werking van Brussels Gekleurd te continueren. Eind 2008 is de organisatie in vereffening gegaan.

Archivalische context

Het archief van Brussels Gekleurd/Bruxelles en Couleurs is via Nicolas Pascal, de toenmalige voorzitter van de vzw, op 25 maart 2009 binnengekomen bij Amsab-ISG. Onder de noemer sociaalempirisch erfgoed vult het onze collectie mooi aan. Het omvat thema's zoals cultuur, migranten en maatschappelijk bewustzijn en toont een mooi beeld van de culturele beleving van de wijkbewoners in Brussel, over verschillende leeftijden en culturen heen.

Het archief heeft betrekking op de regio van het Brusselse gewest, maar bestrijkt voornamelijk de stad Brussel en zijn wijken. De documenten beslaan de periode 1991-2008.

Het archief bevat voornamelijk dossiers over de werking van Brussels Gekleurd. De lokale comités stuurden hun verantwoordingsstukken – voornamelijk verslagen van vergaderingen, financiële verslagen en evaluaties – op naar Brussels Gekleurd, om zo een financieel steuntje in de rug te krijgen. Die bleven bewaard op het secretariaat. Daarnaast zijn er nog de vele subsidiedossiers, de eigen verslagen van de vergaderingen, financiële verslagen, dossiers van de verschillende projecten enz. Deze documenten komen jaar na jaar voor. Toch is het archief niet volledig te noemen, vooral in de financiële verslagen zijn er hiaten.

Het archief is hier in 18 verhuisdozen binnengebracht. Na selectie werd dit herleid tot 21 archiefdozen. Naast al dit archiefmateriaal is er ook veel bibliografisch materiaal en zijn er veel foto's, video's, dvd's, periodieken en brochures teruggevonden. Deze zaken zijn overgedragen naar de departementen Bibliotheek en Beeld & Geluid.

Het archief (1991-2008) bevat 252 nummers opgeborgen in 21 dozen (2,31 lopende meter) en is raadpleegbaar mits toestemming van de verantwoordelijke archivaris.